

ZÁKON

ze dne ... 2016,

kterým se mění zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

ČL. I

1. V části páté se nadpis „SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ“ zrušuje.
2. V části páté se vkládá nové ustanovení § 20, které včetně nadpisu a poznámek pod čarou zní:

„§ 20

PRÁVNÍ ELEKTRONICKÝ SYSTÉM PRO PODNIKATELE

- (1) Hospodářská komora spravuje právní elektronický systém pro podnikatele, ve kterém je veden a zveřejňován přehled povinností podnikatelů a další informace o těchto povinnostech (dále jen „přehled povinností podnikatelů“) ukládané jím právními předpisy s výjimkou povinností vzniklých z mezinárodních smluv ratifikovaných Parlamentem České republiky a dále povinností vzniklých z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU). V právním elektronickém systému pro podnikatele se zveřejňuje přehled povinností podnikatelů, jejichž plnění je kontrolováno a vymáháno orgány veřejné moci.
- (2) Navrhovatel právního předpisu je povinen ve stanovené struktuře zpracovat do samostatné přílohy návrhu právního předpisu přehled povinností podnikatelů, které vyplývají z navrženého právního předpisu nebo z právního předpisu, který je právním předpisem měněn nebo doplňován. Tato povinnost se vztahuje obdobně i na navrhovatele pozměňovacího návrhu k právnímu předpisu, který je jím předložen v průběhu schvalování právního předpisu. Po schválení právního předpisu je právní předpis vyhlášen ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv vždy s touto přílohou; je-li právní předpis vyhlášen jiným způsobem než vyhlášením ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, vyhlásí se tímto jiným způsobem včetně jeho přílohy.
- (3) Vydavatel Sbírky zákonů a mezinárodních smluv má povinnost předat právní předpis včetně přílohy právního předpisu s přehledem povinností podnikatelů v elektronické

podobě umožňující jejich automatizované zpracování hospodářské komoře bez zbytečného odkladu poté, kdy bude právní předpis připraven k vyhlášení ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv včetně údajů o čísle právního předpisu, pod kterým bude právní předpis vyhlášen, o čísle částky, ve které bude právní předpis vyhlášen, a datu vyhlášení právního předpisu. Uvedený postup se použije přiměřeně i pro právní předpis, včetně jeho přílohy, který je vyhlášen jiným způsobem. Hospodářská komora zveřejní v právním elektronickém systému pro podnikatele přehled povinností podnikatelů způsobem umožňujícím dálkový přístup neprodleně po převzetí informací.

- (4) Orgán veřejné moci, který rozhoduje o uložení sankce za nesplnění nebo porušení povinnosti podnikatele vyplývající z platných právních předpisů, sankci neuloží, pokud není povinnost podnikatele vyhlášena ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv nebo jiným způsobem vyhlášena v přehledu povinností podnikatelů v samostatné příloze právního předpisu.
- (5) Vláda České republiky (dále jen „vláda“) svým nařízením na návrh hospodářské komory stanoví závaznou strukturu přehledu povinností podnikatelů, který je samostatnou přílohou právního předpisu.
- (6) Hospodářská komora stanoví podmínky přístupu a užívání právního elektronického systému pro podnikatele a zveřejní je způsobem umožňujícím dálkový přístup. Hospodářská komora je oprávněna do datové schránky podnikatele nebo jiným vhodným způsobem poskytovat podnikateli informace
  - a) o podmínkách přístupu a užívání právního elektronického systému pro podnikatele,
  - b) o změnách v právním elektronickém systému pro podnikatele,
  - c) o dalších skutečnostech, které souvisí s plněním povinností podnikatele.
- (7) Hospodářská komora má jako soukromoprávní uživatel údajů právo na poskytnutí údajů z registru osob prostřednictvím právního elektronického systému pro podnikatele, který se pro účely tohoto zákona považuje za agendový informační systém podle zvláštního zákona⁶⁾.
- (8) Hospodářská komora má jako poskytovatel internetových služeb právo na poskytnutí přístupového rozhraní právního elektronického systému pro podnikatele k informačnímu systému datových schránek podle zvláštního zákona⁷⁾.
- (9) Hospodářská komora je jako správce právního elektronického systému pro podnikatele povinným připomínkovým místem k návrhům právních předpisů, kterými jsou ukládány povinnosti podnikatelům s výjimkou povinností vzniklých z mezinárodních smluv ratifikovaných Parlamentem České republiky a dále povinností vzniklých z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU).

---

⁶⁾ Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

⁷⁾ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.“.

3. V části páté se vkládá nové ustanovení § 21, které včetně poznámek pod čarou zní:

„§21

- (1) Ode dne nabytí účinnosti zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, je správce elektronického systému Sbírky zákonů a mezinárodních smluv povinen zajistit pro právní elektronický systém pro podnikatele přístup k právním předpisům přes referenční rozhraní. Hospodářská komora zveřejní v právním elektronickém systému pro podnikatele přehled povinností podnikatelů způsobem

umožňujícím dálkový přístup neprodleně po převzetí informací. Nastane-li překážka bránící hospodářské komoře v přístupu k elektronickému systému Sbírký zákonů a mezinárodních smluv, zajistí vydavatel Sbírký zákonů a mezinárodních smluv předání příloh právního předpisu s přehledem povinností podnikatelů v elektronické podobě umožňující jejich automatizované zpracování hospodářské komoře bez zbytečného odkladu poté, kdy bude právní předpis připraven k vyhlášení ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv včetně údajů o čísle právního předpisu, pod kterým bude právní předpis vyhlášen, o čísle částky, ve které bude právní předpis vyhlášen, a datu vyhlášení právního předpisu.

- (2) Vláda k právním předpisům uvedeným v příloze k tomuto zákonu stanoví nejpozději do 31. 12. 2018 svým nařízením v jeho samostatné příloze přehled povinností podnikatelů vyplývajících z těchto právních předpisů, pokud není přehled povinností podnikatelů již vyhlášen jako samostatná příloha příslušného právního předpisu. Hospodářská komora je oprávněna podat vládě návrh samostatné přílohy právního předpisu obsahující přehled povinností podnikatelů, které vyplývají z právního předpisu uvedeného v příloze k tomuto zákonu, nejpozději do 31. 3. 2018. Vláda je povinna tento návrh projednat do 3 měsíců ode dne jeho doručení; návrh samostatné přílohy právního předpisu, který vzešel z projednání ve vládě, neprodleně poté vláda předloží ke schválení Parlamentu České republiky nebo samostatnou přílohu vydá jako nařízení vlády.
- (3) Vláda ke zbývajícím právním předpisům, které obsahují povinnosti podnikatelů, vyhlášeným ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv stanoví nejpozději do 31. 12. 2022 svým nařízením v jeho samostatné příloze přehled povinností podnikatelů vyplývajících z těchto právních předpisů, pokud není přehled povinností podnikatelů již vyhlášen jako samostatná příloha příslušného právního předpisu. Hospodářská komora je oprávněna podat vládě ke zbývajícím právním předpisům návrh samostatné přílohy právního předpisu obsahující přehled povinností podnikatelů, které vyplývají z platného právního předpisu vyhlášeného ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, nejpozději do 30. 9. 2021. Vláda je povinna tento návrh projednat do 6 měsíců ode dne jeho doručení; návrh samostatné přílohy právního předpisu, který vzešel z projednání ve vládě, neprodleně poté vláda předloží ke schválení Parlamentu České republiky nebo samostatnou přílohu vydá jako nařízení vlády.
- (4) U dalších právních předpisů, které obsahují povinnosti podnikatelů a jsou vyhlášeny jiným způsobem než ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (dále jen „další právní předpis“), je ten, kdo další právní předpis schvaluje, povinen doplnit v samostatné příloze k tomuto dalšímu právnímu předpisu přehled povinností podnikatelů, pokud jsou dalším právním předpisem povinnosti podnikatelů prováděny nebo upřesňovány; další právní předpis musí být vyhlášen do 12 měsíců ode dne vyhlášení nařízení vlády podle odstavce 2 a 3 nebo vyhlášení právního předpisu, který obsahuje zmocnění k vydání dalšího právního předpisu a je již vyhlášen se samostatnou přílohou s přehledem povinností podnikatelů ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, nejpozději do 31. 12. 2023. Hospodářská komora je oprávněna podat tomu, kdo další právní předpis schvaluje, návrh samostatné přílohy k tomuto dalšímu právnímu předpisu obsahující doplnění přehledu povinností podnikatelů, pokud jsou tímto dalším právním předpisem povinnosti podnikatelů prováděny nebo upřesňovány, a to do 30. 9. 2022; návrh musí být projednán a schválen do 9 měsíců ode dne jeho doručení.
- (5) Hospodářská komora má nárok na úhradu účelně vynaložených nákladů souvisejících se zpracováním návrhů podle odstavců 2, 3 a 4 za příslušný kalendářní rok, pokud

předloží vládě nejpozději do 31. 7. předcházejícího kalendářního roku seznam právních předpisů, u kterých svůj návrh zpracuje včetně kvalifikovaného odhadu účelně vynaložených nákladů. Náklady hradí stát z prostředků státního rozpočtu vyčleněných v příslušné rozpočtové kapitole⁸⁾ ústředního orgánu státní správy, kterému právní předpis podle odstavce 2 a 3 spadá do okruhu jeho působnosti⁹⁾. Náklady, které není možné přiřadit do působnosti a odpovědnosti žádného ústředního orgánu státní správy hradí ministerstvo financí z rozpočtové kapitoly všeobecná pokladní správa. Náklady za zpracování návrhu podle odstavce 4 hradí ministerstvo vnitra ze své rozpočtové kapitoly.

(6) Hospodářská komora předloží do 15. 1. 2018 návrh podle § 20 odst. 5 vládě. Vláda vydá nařízení podle § 20 odst. 5 ke dni 31. 3. 2018.

---

⁸⁾Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

⁹⁾Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky.“

Dosavadní ustanovení § 20 se nově označuje jako § 22.

4. V části páté v nově označeném ustanovení § 22 odst. 1 se slova „vládě České republiky (dále jen "vláda")“ nahrazují slovem „vláda“

5. V části páté se dosavadní nadpis § 21 zrušuje.

Dosavadní ustanovení § 22 až § 25 se nově označují jako § 23 až 26.

ČÁST DRUHÁ

ÚČINNOST

ČL. II

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2018 s výjimkou § 20 odst. 4, který nabývá účinnosti

- a) pro právní předpisy uvedené v příloze k tomuto zákonu dnem 1. 1. 2019,
- b) pro zbývající právní předpisy vyhlášené ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv dnem vyhlášení těchto právních předpisů, nejpozději však ke dni 1. 1. 2023,
- c) pro další právní předpisy dnem vyhlášení těchto právních předpisů, nejpozději však ke dni 1. 1. 2024.

ČÁST TŘETÍ

ČL. III

Příloha

Seznam právních předpisů podle § 21 odst. 2 zákona

- 1) Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
- 2) Zákon č. 586/19920 Sb., o daních z příjmů

- 3) Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů
- 4) Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí
- 5) Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
- 6) Zákon č. 253/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
- 7) Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
- 8) Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
- 9) Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení
- 10) Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení
- 11) Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů
- 12) Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění
- 13) Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

A) Zhodnocení platného právního stavu

V návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je obsažena významná kvalitativní změna právního řádu v České republice, která zavádí povinnost pro stát, aby v samostatných přílohách právního předpisu byl vyhlášen přehled povinností podnikatelů, které pro ně vyplývají z právního předpisu. Zároveň je zakotvena povinnost Hospodářské komory ČR spravovat právní elektronický systém pro podnikatele, který umožňuje podnikateli získat na jednom místě a v jednom informačním systému komplexní přehled o tom, jaké povinnosti pro něho vyplývají ze všech právních předpisů vyhlášených na území ČR s výjimkou právních předpisů EU a mezinárodních smluv.

Právní řád České republiky je podle vyjádření mnohých odborníků, ale i občanů, podnikatelů a firem nepřehledný, nesrozumitelný a vykazuje značnou míru vzájemné nekonzistence. V mnohých případech zákony nezvládá jednoznačně vykládat ani navrhovatel zákona, ani zákonodárce, ani soudy a už vůbec nezvládají zákony jednoznačně vykládat jejich adresáti, tedy občané, podnikatelé a firmy. Tento stav je dlouhodobě neudržitelný a povede k čím dál většímu odtržení práva – právního systému od reálného života, ve kterém by měl transparentně a předvídatelně upravovat pravidla chování.

Právní řád je nezpochybnitelným základem funkční demokratické společnosti, která o vládu práva opírá nejen existenci vyvážené dělby moci mezi moc zákonodárnou, exekutivní a soudní, ale také je na vládě práva založen princip nedotknutelnosti práv občanů a jejich ochrany. Nezbytnou podmínkou efektivního právního řádu je vedle srozumitelnosti, dostupnosti a přehlednosti také vymahatelnost práva, která je dlouhodobě kritizována a nedaří se jí viditelným a především prokazatelným způsobem zlepšit. Pokud stát svými zákony stanovuje pravidla chování, činí tak nepochybně se záměrem, aby byla tato pravidla chování dodržována, a pokud nejsou dodržována, pak jsou státem vymáhána nebo jsou zákonem zmocněny nezávislé soudy, aby rozhodovaly spory ve věcech, kdy se může domáhat svých práv sama fyzická nebo právnická osoba.

Staré latinské úsloví *Ignorantia iuris non excusat* (Neznalost zákona neomlouvá) je uplatňováno v rozhodovací praxi jak výkonou (úřední), tak soudní mocí, a to v době, kdy objektivně není možné platné právo znát pro jeho komplexnost, složitost, nesrozumitelnost, nejednoznačnost a rozporuplnost. Je proto relevantní se ptát, zda je tedy vůbec spravedlivé odvolávat se na starou právní zásadu, že neznalost zákona neomlouvá a trestat za neznalost zákona běžného občana, podnikatele či firmu. Vyjdeme-li z axiomu, že občan není schopen právo v současnosti znát, je relevantní si položit otázku, zda právo znají, resp. jsou schopni ho bez pochybností interpretovat, alespoň právní specialisté. Je bohužel nutné konstatovat, že dnes ani absolvent právnické fakulty, který navíc vykonává právní praxi např. v pozici

advokáta, státního zástupce nebo soudce nemá a objektivně ani mít nemůže takovou znalost práva, aby mohl mít jistotu, že zákon interpretuje v souladu s vůlí zákonodárce. Potřebnou znalost práva však dnes nemá a ani nemůže mít navrhovatel zákona a ani zákonodárce, tedy ti, kteří jménem státu tato pravidla navrhuji, resp. schvalují. Tomu bohužel odpovídá reálný stav právního vědomí ve společnosti, ve které dochází k vědomému či nevědomému nedodržování práva nebo dokonce k jeho záměrnému obcházení. Rolí státu je mimo jiné vynucovat dodržování práva ze strany těch, kteří se stanovenými pravidly mají řídit. Je však čím dál tím více zjevné, že ze strany státu je vynucování práva realizováno pouze nahodile či výběrově anebo vůbec, ať již k tomu má stát jakkoli velký donucovací aparát. V některých případech může dokonce postup státu při vynucování povinností působit jako šikana nebo účelový postup vedoucí k omezení nebo poškození práv uživatele práva.

Nárůst přijatých právních předpisů v posledních 25 letech je enormní. Od roku 1990 bylo ve Sbírce zákonů publikováno více právních předpisů než za období od roku 1918 do roku 1989. V současné době mluvíme o více jak 10.000 právních předpisech, které jsou publikovány ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a tyto právní předpisy v sobě obsahují statisíce paragrafů. Toto nebývalé množství právních předpisů souvisí s daleko širší a hlubší ingerencí státu do soukromoprávních vztahů. Veřejnoprávní regulace, které jsou státem stále častěji zaváděny do soukromoprávních vztahů, výrazným způsobem množí nové právní normy, právní instituty a právní terminologii. Tak v mnohých případech dochází k založení vnitřních rozporů do samotného zákona, a tudíž ve svém důsledku i do celého právního řádu. Pokud se některý právní předpis novelizuje i desetkrát během jednoho roku, není možné očekávat dodržování práva, ale ani efektivní vymáhání jeho dodržování ze strany dozorových a kontrolních orgánů. Pokud v jednom okamžiku parlament projednává novelu jednoho a téhož zákona ve třech různých novelách jiných zákonů, není možné zajistit předvídatelnost právních pravidel a ani jejich následné dodržování. V existující legislativní praxi není výjimkou ani stav, kdy samotný navrhovatel zákona navrhuje úpravu zákona, který byl sice na jeho návrh schválen, ale ještě nenabyl účinnosti.

Na současný nekvalitní stav našeho právního řádu si čím dál tím více stěžují nejen běžní uživatelé práva, ale také soudci, advokáti a právní teoretici. Dlouhodobé neřešení tohoto stavu může vést k výraznému ochromení funkcí státu, který nebude respektován nejen jako zákonodárce, tedy ten, kdo pravidla chování, na kterých stojí demokratická společnost, stanovuje, ale ani jako strážce dodržování takových pravidel. V krajním případě může dojít k postupnému nahrazování zákonných pravidel chování jinými nástroji, které však začnou definitivně ohrožovat samou podstatu právního státu a jeho roli ve společnosti.

Zcela specifickým vlivem pro stav českého právního řádu je naše členství v EU, která je ve smyslu příslušných mezinárodních dohod tvůrcem práva na území členských států EU. Jsou jimi jednak nařízení, která jsou právně závazná v celé EU a jsou bez dalšího přímo aplikovatelná a stanovují pravidla chování platná pro všechny subjekty v EU, ale také směrnice, které jsou právním aktem stanovujícím cíl, který musejí všechny země EU splnit. Je však na jednotlivých zemích, jak formulují příslušné vnitrostátní zákony a jak těchto cílů dosáhnou. Z výše uvedeného je zřejmé, že do českého právního prostředí, které má svůj složitý, ale přesto přirozený historický vývoj, jsou díky legislativní aktivitě EU uplatňovány nové právní instrumenty a s nimi také právní terminologie, která je nesourodá s našimi tradičními právními instituty a terminologií. Proto v mnohých případech dochází při transpozici směrnic EU k jejich odchýlnému či neplnohodnotnému zakotvení do vnitrostátních norem. V případě nařízení dokonce v tuto chvíli nedokážeme odhadnout, jaký vliv má přímé uplatňování práva EU na vývoj již tak nesrozumitelného, nepřehledného a vzájemně neprovázaného právního řádu v ČR.

Vztah povinností vycházejících z našeho právního řádu k povinnostem vzniklým z primárního práva Evropské unie tvořeného soustavou mezinárodních smluv a dále povinností vzniklých z přímo aplikovatelných nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) není možné v tuto chvíli národní úpravou uspokojivě vyřešit. Jedná se o předpisy, které mají přímý účinek a bezprostředně zavazují všechny subjekty práva v Evropské unii nevyjímaje uživatele práva v České republice. Česká republika zde nemá prostor jakkoliv potlačit jejich účinek a ani nemá možnost svými vnitrostátními právními předpisy zavázat orgány Evropské unie k jednotnému postupu při schvalování a vyhlášení právních předpisu EU. Stejně tak nelze vnitrostátními právními předpisy upravit přehled povinností vzniklých z ostatních mezinárodních smluv ratifikovaných Parlamentem České republiky, neboť takto přijaté mezinárodní smlouvy jsou nadřazené vnitrostátnímu právu. Nelze navíc ani dovodit kompetenci národních ústředních orgánů státní správy transformovat původní normativní text do alternativní národní informace pro podnikatele, jakkoliv formálně odlišné od původního normativního textu. Z výše uvedených důvodů proto navržená právní úprava nepočítá s povinným schvalováním a publikací přehledu povinností vyplývajících z primárního práva Evropské unie a ani z ostatních mezinárodních smluv ratifikovaných Parlamentem České republiky.

Byť by to bylo z mnoha pohledů žádoucí, není možné, ať již na národní úrovni nebo úrovni EU, reálně utlumit legislativní iniciativu a tvorbu práva. Proto návrh zákona přichází se zavedením nového principu do normotvorby, resp. do aplikace práva, a to vytvoření jednoduchého uživatelsky přívětivého a srozumitelného přehledu povinností, které vyplývají pro uživatele práva z právních předpisů. Pokud je zájmem státu stanovovat pravidla chování a vymáhat jejich dodržování donucovacími prostředky, pak stát musí nejen zcela jednoznačně tato pravidla stanovit, ale také ve srozumitelné podobě zveřejnit, aby každý, kdo se těmito pravidly má řídit, věděl, co je jeho povinností. Přestože by bylo přirozené, aby takový nástroj měl každý uživatel práva v ČR bez ohledu na jeho postavení v právních vztazích, návrh se v první fázi zaměřuje pouze na uživatelskou skupinu podnikatelů, pro které je rozsah regulací a z nich vyplývajících povinností bezpochyby největší ze všech uživatelů práva a nepřehledným právním prostředím jsou dotčeni nejvíce. Ostatně tato skutečnost vyplývá i z ankety na téma regulatorní zátěže, kterou na přelomu prosince 2016 a ledna 2017 vedla Hospodářská komora ČR v rámci své 15 tisícové členské základny. Získáno bylo 805 odpovědí od podnikatelů právnických i fyzických osob všech velikostí a zaměření. Jako nejhorší opatření v rámci celé ankety byla zvolena častá změna zákonů, nařízení a vyhlášek. Dělené 2. místo obsadilo jednak velké množství zákonů, nařízení a vyhlášek, jednak velký prostor pro libovůli státních orgánů. Tato tři opatření spadají pod problém netransparentnosti právního rámce, na který cílí navržená právní úprava v souvislosti s kodifikací povinností státu publikovat jako samostatné přílohy právních předpisů přehled podnikatelských povinností a jejich následným zveřejněním v právním elektronickém systému pro podnikatele. Po úspěšném zavedení tohoto principu pro uživatelskou skupinu podnikatelů, je možné takový princip zavést i pro další uživatelské skupiny, které se v právních předpisech a z nich vyplývajících povinnostech neorientují.

Zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv), stanoví, že Sbírka zákonů a mezinárodních smluv je úředním listem, ve kterém se vyhláší závazné znění právního předpisu, mezinárodní smlouvy nebo jiného aktu stanoveného tímto nebo jiným zákonem. Zároveň stanoví, že Sbírka zákonů a mezinárodních smluv se vede v elektronické podobě a v listinné podobě. Elektronická i listinná podoba Sbírky zákonů a mezinárodních smluv mají stejné právní účinky. Ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv se vyhláší ústavní zákony, zákony, zákonná opatření Senátu,

nařízení vlád a prováděcí právní předpisy vydané ministerstvem, jiným ústředním správním úřadem nebo Českou národní bankou. Pro úplnost je však třeba doplnit, že některé právní předpisy jsou zveřejňovány jiným způsobem než vyhlášením ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. Typicky jde o obecní vyhlášky, které se zveřejňují, resp. vyhláší vyvěšením na úřední desce příslušné obce.

Současně zákon zavádí do právního řádu zcela nový Elektronický systém Sbírky zákonů a mezinárodních smluv, který je informačním systémem veřejné správy. Prostřednictvím elektronického systému Sbírky zákonů a mezinárodních smluv se vede Sbírka zákonů a mezinárodních smluv v elektronické podobě a také databáze informací o aktech a zpřístupňuje se veřejnosti způsobem umožňujícím dálkový přístup. Databáze informací o aktech obsahuje vydavatelem ověřené texty zejména

- a)** platných právních předpisů a aktů mezinárodního práva vyhlášených ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv anebo v předcházející obdobné sbírce, právních předpisů, které novelizovaly platné právní předpisy, a právních předpisů novelizovaných platnými právními předpisy,
- b)** právních předpisů, které pozbyly platnosti a byly vyhlášeny po 4. dubnu 1945 ve Sbírce zákonů nebo v předcházející obdobné sbírce, a právních předpisů, které byly těmito právními předpisy novelizovány nebo zrušeny,
- c)** jiných aktů vyhlášených po 4. dubnu 1945 ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv anebo v předcházející obdobné sbírce,
- d)** právních předpisů podle písmen a) a b) ve všech jejich časových verzích,
- e)** stejnopisů Sbírky zákonů nebo předcházející obdobné sbírky vydávané po 4. dubnu 1945 a Sbírky mezinárodních smluv.

Zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv současně zavádí nový elektronický systém tvorby právních předpisů, který je také informačním systémem veřejné správy. V tomto systému bude probíhat závazně tvorba právního předpisu včetně projednávání návrhu zákona v parlamentu až po jeho ověření před zveřejněním. Zveřejnění právního předpisu pak bude provedeno ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

Součástí zákona, který upravuje oblast tvorby právních předpisů a jejich zveřejnění ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, jsou také ustanovení, která zakotvují některá legislativní pravidla, která musí být povinně dodržena při tvorbě a schvalování právního předpisu. Za klíčovou část zpracovaného návrhu zákona je vedle vlastního paragrafovaného znění návrhu zákona považována důvodová zpráva. Pokud je předkládána vládou, musí povinně obsahovat alespoň

- a)** zhodnocení, zda návrh právního předpisu neobsahuje ustanovení, které by bylo svou povahou technickým předpisem podle právního předpisu upravujícího technické požadavky na výrobky, a informace o splnění oznamovací povinnosti podle tohoto právního předpisu,
- b)** informaci o konzultaci návrhu právního předpisu s Evropskou centrální bankou a výsledku konzultace, podléhá-li návrh právního předpisu takové konzultaci,
- c)** předpokládaný dopad návrhu právního předpisu, zejména
  1. dopad na práva a povinnosti fyzických a právnických osob,
  2. dopad na podnikatelské prostředí České republiky,
  3. zhodnocení, zda návrhem právního předpisu není zakládána veřejná podpora,
  4. sociální dopad, včetně dopadu na specifické skupiny obyvatel, především na osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny,
  5. dopad na rovnost mužů a žen, upravuje-li návrh právního předpisu postavení fyzických osob nebo se tohoto postavení dotýká,
  6. dopad na životní prostředí,

7. dopad na ochranu práv dětí,
  8. dopad na bezpečnost nebo obranu státu a
  9. dopad ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů,
- d) zhodnocení korupčních rizik návrhu právního předpisu,
e) odůvodnění případné navrhované odchylky v postupu projednání návrhu právního předpisu.

Z výše uvedeného vyplývá, že pouze důvodová zpráva, která není právně závazná, pojednává o dopadech právního předpisu na práva a povinnosti fyzických a právnických osob a také dopad na podnikatelské prostředí České republiky. Žádné ustanovení zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a ani jiný právní předpis tak nestanoví podrobnější pravidla, jejichž smyslem by bylo docílit většího uživatelského komfortu pro uživatele práva spočívající například ve zveřejňování přehledu práv a povinností, které z příslušného právního předpisu vyplývají pro uživatele práva. V současné době sice existují právně nezávazné výklady právních předpisů, které jsou publikovány právními poradci, poradenskými společnostmi nebo profesními sdruženími, ve kterých je možné získat informace o právním předpisu, možném výkladu tohoto právního předpisu a z něho vyplývajících souboru povinností, které musí adresát práva plnit, ale právě jejich právní nezávaznost pro uživatele práva je jejich zásadním nedostatkem.

Zavedení institutu povinného vyhlášení přehledu povinností podnikatelů v samostatných přílohách právních předpisů a následné zveřejnění přehledu povinností podnikatelů v jednotném informačním systému je zásadní kvalitativní změnou zaváděnou do právního řádu. Toto doplnění právního řádu o povinnost státu zveřejňovat přehled povinností vyplývajících z jednotlivých zákonů v samostatných přílohách právních předpisů a komplexně pak prostřednictvím právního elektronického systému pro podnikatele, je důležitým opatřením ve snaze omezit další nesystémový a nadměrný nárůst právních předpisů v právním řádu a také zamezit nárůstu neodůvodněných zásahů státu do soukromoprávních vztahů stanovováním dalších regulací.

B) Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Právní úprava zavádí do právního řádu povinnost pro stát, aby v samostatných přílohách právních předpisů vyhlášoval přehled povinností, které vyplývají pro uživatele práva z právních předpisů publikovaných ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, a také vyhlášených jiným způsobem (typicky obecní vyhlášky). Zároveň vzniká právo pro uživatele práva (podnikatele), aby mohl v jednom informačním systému provozovaném Hospodářskou komorou ČR získat komplexní přehled o tom, jaké povinnosti pro něho vyplývají ze všech vyhlášených právních předpisů. Tato právní úprava povede vedle výše uvedeného z dlouhodobého hlediska ke zvýšení kvality, srozumitelnosti, zpřehlednění a vzájemné provázanosti právního řádu ČR. Nutnost publikace přehledu povinností povede k zavedení samoregulačních principů do tvorby právních předpisů, kde navrhovatel, resp. zákonodárce bude muset jednoznačně identifikovat rozsah povinností vyplývajících z příslušného právního předpisu, právní důsledky, které neplnění povinnosti má a zároveň i orgán, který je oprávněn splnění povinnosti jménem státu vymáhat. Zavedením systému dojde zároveň k odhalení nepřesností v právním řádu, k identifikaci duplicitní právní úpravy pro konkrétní právní vztahy a také k utřídění a zpřehlednění právní terminologie. Ve spojení s informačním systémem Sbírky zákonů a mezinárodních smluv a informačního systému tvorby právních předpisů bude tvořit vzájemně propojený a uživatelsky jedinečný systém pro orientaci uživatelů (podnikatelů) v platném právu na území ČR.

C) Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Rolí státu je stanovovat zákony pravidla chování a vymáhat jejich dodržování zákonem definovanými donucovacími prostředky, které zajistí rovný, nediskriminační přístup státu k adresátům práva. Zájmem státu proto musí být nejen zcela jednoznačně tato pravidla v zákonech stanovit, ale také ve srozumitelné a uživatelsky přístupné podobě zveřejnit, aby každý, kdo se těmito pravidly má řídit, věděl, co je jeho povinností. Dodržování práva, a především plnění zákonem stanovených povinností je důležitým znakem úrovně vyspělosti společnosti a jejích institucí. Současné právní instituty, ale ani převládající a používaná legislativní technika při tvorbě právních předpisů, nejsou schopny ovlivnit kvalitu, přehlednost, srozumitelnost, vzájemnou provázanost a bezrozpornost jednotlivých právních norem. Zavedení nového institutu zveřejňování přehledu povinností vyplývajících z právních předpisů pro uživatele práva (podnikatele) v samostatných přílohách právních předpisů a komplexně pak na jednom místě v informačním systému je opatřením vedoucím k ochraně práv a svobod občanů českého státu, ale také k posílení role státu při uplatňování státní moci při vymáhání povinností vyplývajících z právních předpisů.

D) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, zejména s čl. 2 odstavcem 2 Listiny základních práv a svobod (Listina) přijaté ústavním zákonem č. 2/1993 Sb., jímž je zakotveno, že státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. V návaznosti na to je v čl. 2 odstavci 3, stanoveno, že každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá, a v čl. 4 odstavci 1 Listiny je stanoveno, že povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. Z těchto ustanovení Listiny nepochybně nevyplývá, že by se stát zákonem nemohl sám zavázat, že bude zveřejňovat povinnosti způsobem, který zákon stanoví. Navrhovaná právní úprava splňuje požadavky testu proporcionality, neboť přijatá opatření jsou vhodná k dosažení právní úpravou sledovaného účelu a mohou vést k zákonem sledovanému cíli.

Základním principem navrhované právní úpravy je skutečnost, že v případě nezveřejnění povinností v přehledu povinností v samostatné příloze právního předpisu, nelze za případné nesplnění této povinnosti ukládat sankce. Tento princip není v rozporu se zákazem diskriminace, neboť daná sankce nemůže být uložena žádnému podnikateli, na kterého se vztahuje příslušné ustanovení zákona resp., jehož povinnost není uvedena v přehledu povinností. Princip rovnosti je tak zachován.

E) Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je slučitelná s předpisy Evropské unie. Navrhovaná právní úprava je slučitelná s judikaturou soudních orgánů Evropské unie i s obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

Z tohoto důvodu však v právním elektronickém systému nebudou publikovány povinnosti vzniklé z primárního práva Evropské unie tvořeného soustavou mezinárodních smluv a dále povinnosti vzniklé z přímo aplikovatelných nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU). Jedná se o předpisy, které mají přímý účinek a bezprostředně zavazují všechny občany Evropské unie. Česká republika zde nemá prostor jakkoliv potlačit jejich účinek. Stejně tak nelze reflektovat povinnosti vzniklé z ostatních mezinárodních smluv ratifikovaných

Parlamentem České republiky, neboť takto přijaté mezinárodní smlouvy jsou nadřazené vnitrostátnímu právu. Nelze navíc ani dovodit kompetenci národních ústředních orgánů státní správy transformovat původní normativní text do alternativní národního přehledu povinností pro podnikatele či informací o nich, jakkoliv formálně odlišných od původního normativního textu.

F) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava není v rozporu se zněním mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, ať již se jedná o smlouvy dvoustranné, nebo mnohostranné (seznam mezinárodních smluv, k jejichž ratifikaci dal souhlas zákonodárny sbor a jimiž je Česká republika vázána, a která jsou v evidenci Ministerstva zahraničních věcí, je k dispozici na internetových stránkách www.mzv.cz).

G) Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky a sociální dopady

Navrhovaná právní úprava bude mít přechodný dopad na výdaje ze státního rozpočtu. Náklady na vytvoření přehledu povinností vyplývajících z příslušných právních předpisů ponese primárně každý ústřední orgán státní správy, který podle kompetenčního zákona odpovídá za oblast svěřenou mu ve sféře legislativy podle kompetenčního zákona a vystupuje v roli navrhovatele právního předpisu. V případě právních předpisů vyhlašovaných jiným způsobem, pak náklad na vytvoření přehledu povinností, resp. doplnění přehledu povinností ponese ten, kdo právní předpis schvaluje (územní samosprávy).

Působnost podle navrhovaného zákona tak budou vykonávat především příslušné legislativně právní útvary příslušných ústředních orgánů státní správy. Podle kvalifikovaného odhadu Hospodářské komory ČR se budou muset analýze právních předpisů pro vyplnění přehledu povinností věnovat na plný úvazek dva kvalifikovaní právní specialisté v odhadovaném nákladu na jednoho zaměstnance ve výši 100.000,- Kč/měsíčně (náklady na plat, odvody, související provozní náklady). S takovým nákladem se počítá od okamžiku, kdy bude znám návrh struktury přehledu povinností předložený vládě Hospodářskou komorou ČR, tedy pro období 2018 až 2022. V průběhu tohoto období by již měl být k dispozici elektronický nástroj pro tvorbu právních předpisů, který by měl umožnit pro každý nový právní předpis, resp. pro novelu každého právního předpisu vytvářet přehled povinností již během legislativního procesu tak, aby současně s publikací právního předpisu byl přehled povinností publikován v samostatné příloze právního předpisu a následně zveřejněn v právním elektronickém systému pro podnikatele. Z těchto důvodů se v dalších letech nepočítá s nákladem na práci právních specialistů, protože již bude přehled povinností součástí vlastní pracovní náplně právních specialistů, kteří již dnes návrhy právních norem zpracovávají.

	Odhad počtu ústředních orgánů st. správy a dalších úřadů	Počet zaměstnanců	Náklad na jednoho zaměstnance/rok	Náklad celkem/rok
2018	40	2	1.200.000,-Kč	96.000.000,-Kč
2019	40	2	1.200.000,-Kč	96.000.000,-Kč
2020	40	2	1.200.000,-Kč	96.000.000,-Kč
2021	40	2	1.200.000,-Kč	96.000.000,-Kč

2022	40	2	1.200.000,-Kč	96.000.000,-Kč
Celkem				480.000.000,-Kč

V případě, že Hospodářská komora v rámci svého oprávnění vypracuje a předá vládě k projednání návrhy příslušných samostatných příloh právních předpisů, obsahující přehled povinností podnikatelů, bude odpovídající část výše uvedených výdajů státního rozpočtu alternativně vyplacena jako úhrada účelně vynaložených nákladů Hospodářské komoře ČR.

U právních předpisů vyhlášených jiným způsobem než vyhlášením ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, tedy zejména předpisů, jimiž územní samospráva provádí předpisy vyšší právní síly, se budou muset příslušní pracovníci věnovat formalizaci vybraných prováděcích ustanovení a doplnit příslušné informace k přehledu zákonných povinností podnikatelů, vypracovanému příslušnými legislativně právními útvary ústředních orgánů státní správy, popř. dalšími dozorovými či kontrolními úřady. Podle kvalifikovaného odhadu Hospodářské komory ČR bude na tuto činnost v prvních letech (až do roku 2023 včetně) soustavně vyděleno v každém úřadu územního samosprávného celku cca 10 % kapacity jednoho odborného pracovníka při předpokládaném měsíčním nákladu na 1 zaměstnance ve výši 75 000,- Kč/měsíčně (náklady na plat, odvody, související provozní náklady).

Počet územních samospráv	Počet zaměstnanců	náklad na jednoho zaměstnance/rok	Náklad celkem/rok
6271	0,1	900.000,- Kč	564.390.000,- Kč

V případě, že Hospodářská komora v rámci svého oprávnění vypracuje a předá orgánu, který schvaluje právní předpis vyhlášený jiným způsobem než vyhlášením ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, k projednání návrh příslušné samostatné přílohy právního předpisů, obsahující doplnění příslušných informací k přehledu povinností podnikatelů, bude odpovídající část výše uvedených výdajů vyplacena jako úhrada účelně vynaložených nákladů Hospodářské komoře ČR na vrub státního rozpočtu namísto z rozpočtu orgánu schvalujícího právní předpis.

Z dlouhodobého hlediska se počítá s tím, že po zavedení systému se vytváření přehledu právních povinností stane rutinní záležitostí při tvorbě právního předpisu, a po roce 2023 tak nebude nutné již žádné mimořádné prostředky vynakládat.

Současně se počítá s úsporou nákladů na práci právních specialistů ve správních úřadech a kontrolních orgánech (na ústřední úrovni i na úrovni územních samospráv), kteří získají přehled o povinnostech, jejichž plnění mají kontrolovat, resp. vymáhat. Tím bude moci dojít k redislokaci části personálních zdrojů do jiných potřebných oblastí výkonu veřejné správy. Očekávaná úspora personálních nákladů u orgánů veřejné moci při existenci samostatných příloh právních předpisů s přehledy povinností:

Odhad počtu orgánů veřejné moci	Počet ušetřených/redislokováných zaměstnanců	náklad na jednoho zaměstnance/rok	Náklad celkem/rok
7000	0,2	900.000,- Kč	1.260.000.000,- Kč

V souvislosti se zpřehledněním právního řádu a možností užívat právní elektronický systém pro podnikatele nepochybně dojde k úspoře nákladů na straně podnikatelů, kteří dnes musí vynakládat nemalé prostředky na zpracování právních analýz a právní poradenství při zastupování před správními orgány a soudy ve sporech o výklad jednotlivých právních předpisů.

	Počet podnikatelů	Průměrný náklad na právní službu/rok	Náklad celkem/rok
Mikro podnik	650.000	20.000,-Kč	13.000.000.000,- Kč
Malý podnik	250.000	100.000,-Kč	25.000.000.000,- Kč
Střední podnik	10.000	500.000,-Kč	5.000.000.000,- Kč
Velký podnik	100	2.500.000,-Kč	250.000.000,- Kč
Celkem			43.250.000.000,- Kč

Uvedená hrubá kalkulace úspor je spíše dolním odhadem. Podle studie „Counting the Cost of EU Regulation to Business“ evropské asociace obchodních a průmyslových komor EUROCHAMBRES z roku 2009 se celkové náklady podnikatelů, které nesou v souvislosti s regulačním břemenem (mimo daňovou zátěž) odhadují na 12 % evropského HDP. V podmínkách ČR to odpovídá 500 miliardám Kč ročně. Kalkulace uvedená v tabulce je o řád nižší, týká se však pouze přehledu o ukládaných povinnostech.

Dopady na životní prostředí se nepředpokládají.

H) Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nebude mít negativní dopad ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů dotčených fyzických i právnických osob. V systému se počítá s jednoznačnou identifikací právnické nebo fyzické osoby přistupující do systému, která však bude spočívat ve využití prostředků elektronické identifikace v souladu s platnou právní úpravou v této oblasti a s využitím referenčních rozhraní do systému datových schránek a základních registrů. Systém nebude ukládat žádné další údaje, které by narušovaly ochranu soukromí, osobních nebo citlivých údajů.

I) Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava může výrazným způsobem snížit korupční rizika vyplývající z uplatňování právních předpisů v České republice. Zcela jednoznačně stanovený rozsah povinností pro podnikatele a z toho vyplývající možnost vynucovat jejich dodržování ze strany vyjmenovaných kontrolních orgánů státu včetně jednoznačně a přehledně publikovaných právních důsledků za nesplnění či neplnění povinností, je velmi efektivní způsob, jak maximálně eliminovat diskreci v soudních a správních řízeních a také v kontrolní činnosti. Zavedení právního elektronického systému pro podnikatele do života se přirozeně stane efektivním nástrojem boje proti korupci.

J) Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na bezpečnost nebo obranu státu. Přehled povinností publikovaný v samostatné příloze příslušného právního předpisu a následné zveřejnění těchto povinností v právním elektronickém systému nepovede a ani nemůže vést k ohrožení bezpečnosti nebo obrany státu. Tato právní úprava naopak může pomoci bezpečnostním složkám a institucím působícím v zajištění obrany našeho státu z hlediska získání jednoznačného přehledu povinností, které pro uživatele práva vyplývají z právních předpisů a jejichž plnění má zásadní význam pro bezpečnost a obranu státu.

Zvláštní část

K Čl. I – změna zákona o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

K bodu 1 (nadpis)

V části páté se vypouští název části: „SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ“ s ohledem na doplnění nového § 20, který z hlediska systematiky zákona nemůžeme považovat za ustanovení společná, přechodná a závěrečná.

K bodu 2

Doplňuje se nový § 20, který má název „Právní elektronický systém pro podnikatele“

K §20 odst. 1

Stanovuje se, že Hospodářská komora ČR spravuje právní elektronický systém pro podnikatele. V systému jsou vedeny a zveřejňovány povinnosti podnikatelů ukládané zákony a jinými právními předpisy s výjimkou povinností vzniklých z mezinárodních smluv ratifikovaných Parlamentem České republiky a dále povinností vzniklých z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU). V přehledu povinností jsou uváděny povinnosti, které jsou kontrolovány a vymáhány orgány veřejné moci. Nařízení EU a ratifikované mezinárodní smlouvy jsou vyňaty, neboť se jedná o předpisy, které mají přímý účinek a bezprostředně zavazují všechny občany Evropské unie. Česká republika zde nemá prostor jakkoliv potlačit jejich účinek. Stejně tak nelze reflektovat povinnosti vzniklé z ostatních mezinárodních smluv ratifikovaných Parlamentem České republiky, neboť takto přijaté mezinárodní smlouvy jsou nadřazené vnitrostátnímu právu.

K §20 odst. 2

Stanovuje se povinnost pro navrhovatele právního předpisu, aby ve stanovené struktuře zpracoval do samostatné přílohy právního předpisu přehled povinností podnikatelů, které vyplývají z navrženého právního předpisu nebo z právního předpisu, který je navrženým právním předpisem měněn nebo doplňován. Stejnou povinnost se navrhuje uložit i navrhovateli pozměňovacího návrhu, který je navržen v průběhu legislativního předpisu. Navrhuje se nepřímá novelizace zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, a to stanovením povinnosti vyhlášení právního předpisu ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv vždy s přílohou, která obsahuje informace o povinnostech podnikatelů. Vzhledem k tomu, že existují právní předpisy, které nejsou vyhlášovány ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (typicky obecní vyhlášky), se navrhuje, aby se i na tyto právní předpisy vztahovala povinnost zpracování a vyhlášení přílohy, a to v obdobném rozsahu jako na předpisy vyhlášené ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. Navržený postup pravděpodobně také povede nejen navrhovatele právních předpisů, ale také navrhovatele pozměňovacích návrhů k větší legislativní zdrženlivosti v průběhu celého legislativního procesu.

K §20 odst. 3

Stanovuje se povinnost pro správce elektronického systému Sbírký zákonů a mezinárodních smluv, aby hospodářské komoře předal právní předpis včetně přílohy právního předpisu s přehledem povinností podnikatelů v elektronické podobě (umožňující jejich automatizované zpracování hospodářskou komorou) bez zbytečného odkladu poté, kdy bude právní předpis připraven k vyhlášení ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. Právní předpis je předán včetně údajů o čísle právního předpisu, pod kterým bude právní předpis vyhlášen, o čísle částky, ve které bude právní předpis vyhlášen, a datu vyhlášení právního předpisu. Předávání právních předpisů vyhlášených jiným způsobem bude probíhat obdobně.

K §20 odst. 4

Stanovuje se princip, že podnikateli nemůže být příslušným orgánem veřejné moci uložena sankce za nesplnění nebo porušení povinnosti, pokud není povinnost podnikatele vyhlášena v příloze právního předpisu vyhlášeného ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, resp. vyhlášeného jiným způsobem. Není-li povinnost uvedena v příloze zákona, hledí se na ní, jako by tato povinnost neexistovala (s ohledem na to, že příloha zákona je integrální součástí vyhlášeného právního předpisu), a tudíž ani případně nemůže být její neplnění sankcionováno. Není-li existence povinnosti uvedena v příloze nařízení vlády (podle § 21 odst. 2), k zákonné povinnosti plnit dochází, ale za nesplnění nebo porušení této povinnosti nelze ukládat sankce. Příslušný orgán veřejné moci může v takovém případě pouze konstatovat nesplnění či porušení povinnosti a důsledkem by pak měla být změna právního předpisu nebo přílohy tohoto právního předpisu obsahující přehled povinností tak, aby došlo odstranění rozporu mezi právním předpisem a jeho přílohou.

K §20 odst. 5

Stanovuje se, že na návrh hospodářské komory vláda svým nařízením stanoví strukturu informací o povinnostech podnikatelů, které jsou samostatnou přílohou právního předpisu. Přehled povinností by měl zejména obsahovat stručný popis povinnosti, odkaz na příslušné ustanovení právního předpisu, z kterého povinnost vyplývá, kdo je povinný ke splnění povinnosti, lhůtu ke splnění povinnosti včetně počátku běhu této lhůty, právní důsledky nesplnění povinnosti včetně výše sankcí, které je možné uložit, orgán veřejné moci, který je oprávněn vymáhat splnění povinnosti, resp. orgán veřejné moci, který je oprávněn uložit sankci.

K §20 odst. 6

Hospodářské komoře je uloženo, aby stanovila podmínky přístupu a užívání právního elektronického systému pro podnikatele a tyto podmínky zveřejnila způsobem umožňujícím dálkový přístup. Tyto podmínky budou obsahovat zejména podmínky právní, technologické a finanční. Hospodářská komora je dále oprávněna informovat podnikatele prostřednictvím datové schránky nebo jiným vhodným způsobem o podmínkách přístupu a užívání právního elektronického systému pro podnikatele, o změnách v právním elektronickém systému pro podnikatele a o dalších skutečnostech, které souvisí s plněním povinností podnikatele.

K §20 odst. 7

Stanovuje se, že pro účely splnění informačních povinností upravených v § 20 odst. 6 je hospodářské komoře dáno právo na poskytnutí údajů z registru osob prostřednictvím právního elektronického systému pro podnikatele, který se pro účely tohoto zákona považuje za agendový informační systém podle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

K §20 odst. 8

Stanovuje se, že hospodářské komoře jakožto poskytovateli internetových služeb je pro účely splnění informačních povinností upravených v § 20 odst. 6 umožněn prostřednictvím rozhraní právního elektronického systému pro podnikatele přístup do informačního systému datových schránek dle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

K §20 odst. 9

Stanovuje se, že hospodářská komora je jako správce právního elektronického systému v legislativním procesu povinným připomínkovým místem k právním předpisům, kterými jsou ukládány povinnosti podnikatelům, s výjimkou povinností vzniklých z mezinárodních smluv ratifikovaných Parlamentem České republiky a dále povinností vzniklých z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU).

K bodu 3

K §21 odst. 1

Stanovuje se, že po nabytí účinnosti zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, kterým se zavádí elektronická sbírka zákonů, získá hospodářská komora přes referenční rozhraní přístup do elektronického systému Sbírky zákonů a mezinárodních smluv pro účely přístupu k přehledu povinností pro podnikatele, které pak zveřejní v právním elektronickém systému pro podnikatele. Hospodářská komora je povinna zveřejnit tyto povinnosti v právním elektronickém systému neprodleně po jejich převzetí. Pokud se objeví překážka, pro kterou nebude přístup přes referenční rámec možný, vydavatel Sbírky zákonů a mezinárodních smluv zajistí předání příloh právních předpisů s přehledem povinností podnikatelů hospodářské komoře v elektronické podobě umožňující její automatizované zpracování bez zbytečného odkladu poté, kdy je právní předpis připraven k vyhlášení ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv včetně všech požadovaných údajů.

K §21 odst. 2

Stanovuje se, že nejpozději ke dni 31. 12. 2018 vláda stanoví svým nařízením přehled povinností podnikatelů vyplývajících z právních předpisů uvedených v příloze k tomuto zákonu, pokud není přehled povinností podnikatelů již vyhlášen jako samostatná příloha příslušného právního předpisu. Příloha zahrnuje předpisy, které se v praxi často aplikují právě v prostředí podnikání. Termín je pro tuto „první vlnu“ přijetí příloh právních předpisů resp. nařízení vlády, které obsahují přehled povinností, a následně naplňování obsahu právního elektronického systému pro podnikatele stanoven tak, aby věcně příslušná ministerstva měla přiměřený časový prostor k přípravě přehledu. Zároveň se stanovuje oprávnění hospodářské

komory, aby ve lhůtě do 31. 3. 2018 předložila vládě návrh přehledu povinností vyplývajících z právních předpisů uvedených v příloze k zákonu, a s tím také povinnost vlády takový návrh projednat nejpozději do 3 měsíců ode dne doručení přílohy. Vládě se ponechává možnost takový návrh upravit a následně přehled povinností předat Parlamentu ČR ke schválení v podobě přílohy k právnímu předpisu nebo přehled povinností vydat jako součást nařízení vlády.

K §21 odst. 3

Stanovuje se, že nejpozději ke dni 31. 12. 2022 vláda stanoví svým nařízením, resp. svými nařízenými přehled povinností podnikatelů vyplývajících z právních předpisů, které povinnosti podnikatelů obsahují, pokud není přehled povinností podnikatelů již vyhlášen jako samostatná příloha příslušného právního předpisu. V této „druhé vlně“ naplňování obsahu právního elektronického systému pro podnikatele půjde zejména o zpracování normativních textů zákonů (pokud jde o vytvoření samotných přehledů povinností podnikatelů). Předpokládá se, že souběžně s přehledem povinností podnikatelů budou kompetentními orgány veřejné moci připravovány a vyhlášovány případné prováděcí předpisy (nařízení vlády, rezortní vyhlášky) tak, aby jejich přílohy obsahovaly další informace o povinnostech podnikatelů, zpřesňující nebo doplňující přehled zákonných povinností. Zároveň se stanovuje oprávnění hospodářské komory, aby ve lhůtě do 30. 9. 2021 předložila vládě návrh přehledu povinností vyplývajících z příslušných právních předpisů, a s tím také povinnost vlády takový návrh projednat nejpozději do 6 měsíců ode dne doručení přílohy. Vládě se ponechává možnost takový návrh upravit a následně přehled povinností předat Parlamentu ČR ke schválení v podobě přílohy k právnímu předpisu nebo přehled povinností vydat jako součást nařízení vlády.

K §21 odst. 4

Stanovuje se postup pro vyhlásování přehledu povinností podnikatelů v přílohách těch právních předpisů, které jsou vyhlášovány jiným způsobem než ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. V praxi půjde o přílohy k prováděcím předpisům, obsahující další informace povinnostech podnikatelů, zpřesňující nebo doplňující přehled zákonných povinností. Typově tak budou v této „třetí vlně“ naplňování obsahu právního elektronického systému pro podnikatele spolu se samostatnými přílohami vyhlášovány např. obecní vyhlášky. S ohledem na adaptaci autorů těchto dalších podzákonných předpisů a dostatečný časový prostor pro přípravu příslušných samostatných příloh je stanovena 12 měsíční lhůta pro jejich vyhlášení, počítaná od vyhlášení jimi prováděného právního předpisu. Zároveň je stanovena objektivní lhůta ke dni 31. 12. 2023 pro vyhlášení těchto dalších právních předpisů. Stejně jako v předcházejících ustanoveních se stanovuje oprávnění hospodářské komory ve lhůtě do 30. 9. 2022 předložit tomu, kdo právní předpis schvaluje, návrh samostatné přílohy k tomuto dalšímu právnímu předpisu obsahující doplnění přehledu povinností podnikatelů. Takový návrh musí být projednán a schválen nejpozději do 9 měsíců ode dne doručení přílohy.

K §21 odst. 5

S ohledem na oprávnění hospodářské komory předkládat návrhy přehledů povinností vyplývajících z platných právních předpisů se stanovuje nárok hospodářské komory na úhradu účelně vynaložených nákladů souvisejících se zpracováním návrhu. V případě, že hospodářská komora oznámí vládě v průběhu sestavování státního rozpočtu na následující kalendářní rok, které samostatné přílohy právních předpisů obsahující přehled povinností

zpracuje, včetně návrhu oprávněných nákladů, které se zpracováním návrhů bude mít, pak budou tyto náklady uhrazeny z rozpočtové kapitoly příslušného ústředního orgánu státní správy (příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední orgán státní správy nebude muset nést přímý náklad na platy a další náklady svých zaměstnanců). Náklady související se zpracováním návrhů samostatných příloh dalších právních předpisů (např. vyhlášky obcí) ponese ministerstvo vnitra, které je podle kompetenčního zákona ústředním orgánem státní správy vykonávajícím koordinační a kontrolní pravomoc vůči územním samosprávám. Případné zbývající náklady ponese ministerstvo financí z rozpočtové kapitoly všeobecná pokladní správa.

K §21 odst. 6

Vymezují se lhůty pro přípravu a vydání nařízení vlády, které stanoví závaznou strukturu přehledu povinností podnikatelů, který je samostatnou přílohou právního předpisu, tak, aby byl dán přiměřený časový prostor pro přípravu příslušných samostatných příloh právních předpisů, ať už průběžně nově připravovaných (§ 20 odst. 2) po nabytí účinnosti zákona, anebo o zařazených do „první vlny“ naplňování obsahu právního elektronického systému pro podnikatele (§ 21 odst. 2).

K bodu 4

Jde o legislativně technickou úpravu. Legislativní zkratka je již zavedena v ustanovení nového § 20 odst. 5.

K bodu 5

Jde o legislativně technickou úpravu.

K Čl. II (účinnost)

Vzhledem k tomu, že předmětný návrh zákona přináší zlepšení z hlediska přehlednosti a srozumitelnosti právního řádu, a přispívá tak mimo jiné ke zlepšení podnikatelského prostředí, je žádoucí, aby zákon nabyl účinnosti v co nejkratším možném termínu, a to ke dni 1. 1. 2018. V případě ustanovení § 20 odst. 4 se navrhuje, aby nabylo účinnosti vždy po uplynutí příslušné etapy, která je ohraničena konečným termínem pro schválení a vyhlášení příslušných právních předpisů, a to ke dni 1. 1. 2019 pro právní předpisy spadající do „první vlny“ a následně ke dni 1. 1. 2023, kdy by měly být součástí právního řádu samostatné přílohy právních předpisů spadajících do „druhé vlny“. U právních předpisů, které mají charakter prováděcích právních předpisů a nejsou vyhlášovány ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, je potom účinnost ustanovení § 20 odst. 4 stanovena nejpozději ke dni 1. 1. 2024, pokud do té doby již nebyl právní předpis včetně přílohy schválen a vyhlášen.

K Čl. III (příloha č. 1)

Přílohou se stanovuje seznam právních předpisů, u kterých má být v první fázi vydáno nařízení vlády s přehledem povinností o povinnostech podnikatelů, pokud již není takový přehled samostatnou přílohou právního předpisu.

V Praze dne 18. března 2017

HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

A. SHRnutí ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Skupina poslanců	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozveďte <i>Obecně 1. 1. 2018, dílčí ustanovení postupně 1. 1. 2019, 1. 1. 2023 a 1. 1. 2024</i>
Implementace práva EU: Ne; (pokud zvolíte Ano): - uveďte termín stanovený pro implementaci: <i>vyplňte měsíc, vyplňte rok</i> - uveďte, zda jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU?: Ne	
2. Cíl návrhu zákona <i>Právní úprava zavádí do právního řádu povinnost pro stát, aby v samostatných přílohách právního předpisu byl vyhlášován přehled povinností podnikatelů, které pro ně vyplývají z tohoto právního předpisu. Zároveň je zakotvena povinnost Hospodářské komory ČR spravovat právní elektronický systém pro podnikatele, který umožňuje podnikateli získat na jednom místě a v jednom informačním systému komplexní přehled o tom, jaké povinnosti pro něho vyplývají ze všech právních předpisů vyhlášených na území ČR s výjimkou právních předpisů EU a mezinárodních smluv. Tato právní úprava povede vedle výše uvedeného ke zvýšení kvality, srozumitelnosti, zpřehlednění a vzájemné provázanosti právního řádu ČR. Nutnost publikace přehledu povinností povede k zavedení samoregulačních principů do tvorby právních předpisů, kde navrhovatel, resp. zákonodárce bude muset jednoznačně identifikovat rozsah povinností vyplývajících z příslušného právního předpisu, právní důsledky, které neplnění povinnosti má a zároveň i orgán, který je oprávněn splnění povinnosti jménem státu vymáhat. Zavedením systému dojde zároveň k odhalení nepřesností v právním řádu, k identifikaci duplicitní právní úpravy pro konkrétní právní vztahy a také k utřídění a zpřehlednění právní terminologie. Ve spojení s informačním systémem Sbírky zákonů a mezinárodních smluv a informačního systému tvorby právních předpisů se tak bude vytvářet vzájemně propojený a uživatelsky jedinečný systém pro orientaci uživatelů práva-podnikatelů v platném právu na území ČR.</i>	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ano <i>Předpokládá se dopad do státního rozpočtu a ostatních veřejných rozpočtů. Ve vztahu ke státnímu rozpočtu se počítá s výdaji ve výši 96.000.000,- Kč po dobu pěti let, tj. celkem 480.000.000,- Kč (náklady na 2 právní specialisty ve výši 100.000,- Kč/měsíc). Na úrovni územních rozpočtů se předpokládá po dobu šesti let každoroční výdaj ve výši 564.390.000,- Kč (náklady na 10 % kapacity jednoho odborného zaměstnance v každém úřadu ÚSC, při celkových nákladech na tohoto zaměstnance ve výši 75.000,- Kč/měsíc). Část uvedených výdajů státního rozpočtu může být použita na úhradu obdobných nákladů vynaložených Hospodářskou komorou ČR, pokud vykoná příslušné odborné práce namísto ústředních orgánů státní správy. Obdobně část výdajů územních rozpočtů může být snížena, resp. přesunuta na státní rozpočet, pokud příslušné odborné práce namísto orgánů ÚSC vykoná Hospodářská komora ČR. Zároveň však každý rok dojde k úsporám ve veřejných rozpočtech (u cca 7.000 orgánů veřejné moci) v celkové výši 1.260.000.000,- Kč (náklady na částečný úvazek právního specialisty orgánu veřejné moci ve výši 15.000,- Kč měsíčně).</i>	
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Ano <i>Navrhovaná právní úprava přispěje ke zvýšení konkurenceschopnosti České republiky, protože</i>	

<i>predvídatelné a transparentní právní prostředí pro podnikání je jednou z klíčových podmínek pro zájem podnikatelů podnikat na území České republiky.</i>
3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Ano
<i>V souvislosti se zavedením povinnosti státu schvalovat a vyhlášovat společně s právním předpisem přehled povinností a zároveň se zavedením povinnosti Hospodářské komory ČR publikovat na jednom místě a v jednom informačním systému komplexní přehled všech povinností podnikatelů, dojde k výrazně pozitivnímu efektu na podnikatelské prostředí ve všech jeho aspektech, ať již se jedná o zahájení podnikání nebo jeho provozování, ale také z hlediska dodržování podmínek pro různé obory podnikání. Úspora nákladů na straně podnikatelů, kteří dnes musí vynakládat nemalé prostředky na zpracování právních analýz a na právní poradenství při zastupování před správními orgány a soudy ve sporech o výklad jednotlivých zákonů, je odhadována na 43 miliard Kč ročně.</i>
3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): Ano
<i>Navrhovaná právní úprava bude mít pozitivní dopad na územní samosprávné celky, které podle příslušných ustanovení právních předpisů vykonávají v rámci přenesené působnosti nebo v rámci samostatné působnosti dohled nad plněním povinností podnikatelů v různých oborech podnikání. Jednoznačný rámec jejich kontrolní pravomoci ve spojení s jasně definovanými povinnostmi podnikatelů přinesou úspory na straně úřadů územních samospráv, které nebudou muset vynakládat prostředky na zajištění právních expertních činností při výkladech příslušných právních předpisů. Odhadovaná úspora na straně 6.271 územních samosprávných celků se odhaduje v celkové výši 1.128.780.000,- Kč. Na druhé straně se v souvislosti s přípravou přehledu povinností podnikatelů v rámci přílohy právních předpisů vydávaných ÚSC předpokládají v počáteční fázi (až do r. 2023) každoroční výdaje ve výši 564.390.000,- Kč (náklady na 10 % kapacity jednoho odborného zaměstnance v každém úřadu ÚSC, při celkových nákladech na tohoto zaměstnance ve výši 75.000,- Kč/měsíc). Výdaje územních rozpočtů v daném roce mohou být nižší, pokud příslušné odborné práce namísto orgánu ÚSC vykoná Hospodářská komora ČR – v takovém případě budou odpovídající náklady hrazeny Hospodářské komoře ČR ze státního rozpočtu. Celková roční rozpočtová bilance je tak na úrovni ÚSC pozitivní a představuje nejméně 564.390.000,- Kč do roku 2023. Po zavedení systému se vytváření přehledu právních povinností stane rutinní záležitostí při tvorbě právního předpisu, takže po roce 2023 nebude nutné již žádné mimořádné prostředky vynakládat a celkový každoroční rozpočtový efekt bude představovat úsporu ve výši 1.128.780.000,- Kč.</i>
3.5 Sociální dopady: Ano
<i>Navrhovaná právní úprava by měla mít pozitivní sociální dopady, protože jasné nastavení podmínek pro podnikání z hlediska plnění povinností může přinést daleko větší právní jistotu do vztahů mezi zaměstnavateli a zaměstnanci.</i>
3.6 Dopady na spotřebitele: Ano
<i>Navrhovaná právní úprava bude mít nepřímý pozitivní dopad na spotřebitele, podnikatelé budou muset s daleko větší pečlivostí vyhodnocovat dopadu porušení povinností ve spotřebitelských vztazích.</i>
3.7 Dopady na životní prostředí: Ne
3.8 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Ne
3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: Ano
<i>Navrhovaná právní úprava může mít pozitivní dopad na státní statistickou službu, pokud se budou využívat data z právního elektronického systému pro podnikatele k předávání, zpracování a vyhodnocování statistických dat o podnikání v ČR. Tento jedinečný systém, který bude vyvolávat na straně podnikatelů zájem velmi přesně vykazovat jak obor podnikání, tak jeho průběh proto, aby jim systém nabízel službu přehledu jejich existujících nebo budoucích povinností v souvislosti s podnikáním, může být základem moderního statistického online systému v ČR. Zároveň může snížit administrativní zátěž podnikatelů související s plněním povinností podle zákona o statistické službě.</i>
3.10 Korupční rizika: Ano

Navrhovaná právní úprava bude působit jednoznačně pozitivně na snižování korupčního rizika zejména ve výkonu správní a kontrolní činnosti. Zároveň může sloužit jako nástroj na jednoznačnou identifikaci korupčních rizik při výkonu správní a kontrolní činnosti a vytvořit tak podmínky pro to, aby se protikorupční iniciativy soustředily na nejrizikovější činnosti ve výkonu veřejné moci.

3.11 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Ne

B. ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Zákon, kterým se mění zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Definice problému

V návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve znění pozdějších předpisů, je obsažena významná kvalitativní změna právního řádu v České republice, která zavádí povinnost pro stát, aby v samostatných přílohách právního předpisu byl vyhlášen přehled povinností podnikatelů, které pro ně vyplývají z právního předpisu. Zároveň je zakotvena povinnost Hospodářské komory ČR spravovat právní elektronický systém pro podnikatele, který umožňuje podnikateli získat na jednom místě a v jednom informačním systému komplexní přehled o tom, jaké povinnosti pro něho vyplývají ze všech právních předpisů vyhlášených na území ČR s výjimkou přímo aplikovatelných právních předpisů EU a mezinárodních smluv.

Právní řád České republiky je podle vyjádření mnohých odborníků, ale i občanů, podnikatelů a firem nepřehledný, nesrozumitelný a vykazuje značnou míru vzájemné nekonzistence. V mnohých případech zákony nezvládá jednoznačně vykládat ani navrhovatel zákona, ani zákonodárce, ani soudy a už vůbec nezvládají zákony jednoznačně vykládat jejich adresáti, tedy občané, podnikatelé a firmy. Tento stav je dlouhodobě neudržitelný a povede k čím dál většímu odtržení práva – právního systému od reálného života, ve kterém by měl transparentně a předvídatelně upravovat pravidla chování.

Právní řád je nezpochybnitelným základem funkční demokratické společnosti, která o vládu práva opírá nejen existenci vyvážené dělby moci mezi moc zákonodárnou, exekutivní a soudní, ale také je na vládě práva založen princip nedotknutelnosti práv občanů a jejich ochrany. Nezbytnou podmínkou efektivního právního řádu je vedle srozumitelnosti, dostupnosti a přehlednosti také vymahatelnost práva, která je dlouhodobě kritizována a nedaří se jí viditelným, a především prokazatelným způsobem zlepšit. Pokud stát svými zákony stanovuje pravidla chování, činí tak nepochybně se záměrem, aby byla tato pravidla chování dodržována a pokud nejsou dodržována, pak jsou státem vymáhána nebo jsou zákonem zmocněny nezávislé soudy, aby rozhodovaly spory ve věcech, kdy se může domáhat svých práv sama fyzická nebo právnická osoba.

Staré latinské úsloví *Ignorantia iuris non excusat* (Neznalost zákona neomlouvá) je uplatňováno v rozhodovací praxi jak výkonou (úřední), tak soudní mocí, a to v době, kdy objektivně není možné platné právo znát pro jeho komplexnost, složitost, nesrozumitelnost, nejednoznačnost a rozporuplnost. Je proto relevantní se ptát, zda je tedy vůbec spravedlivé odvolávat se na starou právní zásadu, že neznalost zákona neomlouvá a trestat za neznalost zákona běžného občana, podnikatele či firmu. Vyjdeme-li z axiomu, že občan není schopen právo v současnosti znát, je relevantní si položit otázku, zda právo znají, resp. jsou schopni ho bez pochybností interpretovat alespoň právní specialisté. Je bohužel nutné konstatovat, že dnes ani absolvent právnické fakulty, který navíc vykonává právní praxi např. v pozici advokáta, státního zástupce nebo soudce nemá a objektivně ani mít nemůže takovou znalost práva, aby mohl mít jistotu, že zákon interpretuje v souladu s vůlí zákonodárce. Potřebnou znalost práva však dnes nemá a ani nemůže mít navrhovatel zákona a ani zákonodárce, tedy ti, kteří jménem státu tato pravidla navrhují, resp. schvalují. Tomu bohužel odpovídá reálný stav právního vědomí ve společnosti, ve které dochází k vědomému či nevědomému nedodržování práva nebo dokonce k jeho záměrnému obcházení. Rolí státu je mimo jiné vynucovat dodržování práva ze strany těch, kteří se stanovenými pravidly mají řídit. Je však čím dál tím více zjevné, že ze strany státu je vynucování práva realizováno pouze nahodile či výběrově anebo vůbec, ať již k tomu má stát jakkoli velký donucovací aparát. V některých případech může dokonce postup státu při vynucování povinností působit jako šikana nebo účelový postup vedoucí k omezení nebo poškození práv uživatele práva.

Nárůst přijatých právních předpisů v posledních 25 letech je enormní. Od roku 1990 bylo ve Sbírce zákonů publikováno více právních předpisů než za období od roku 1918 do roku 1989. V současné době mluvíme o více jak 10.000 právních předpisech, které jsou publikovány ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a tyto právní předpisy v sobě obsahují statisíce paragrafů. Toto nebývalé množství právních předpisů souvisí s daleko širší a hlubší ingerencí státu do soukromoprávních vztahů. Veřejnoprávní regulace, které jsou státem stále častěji zaváděny do soukromoprávních vztahů, výrazným způsobem množí nové právní normy, právní instituty a právní terminologii. Tak v mnohých případech dochází k založení vnitřních rozporů do samotného zákona, a tudíž i do celého právního řádu. Pokud se některý právní předpis novelizuje desetkrát během jednoho roku, není možné očekávat dodržování práva, ale ani vymáhání jeho dodržování. Pokud v jednom okamžiku parlament projednává novelu jednoho a téhož zákona ve třech různých novelách jiných zákonů, není možné zajistit předvídatelnost právních pravidel a ani jejich následné dodržování. Výjimkou ani není stav, kdy samotný navrhovatel zákona navrhuje úpravu zákona, který byl sice již na jeho návrh schválen, ale ještě nenabyl účinnosti.

Na současný nekvalitní stav našeho právního řádu si čím dál tím více stěžují nejen běžní uživatelé práva, ale také soudci, advokáti a právní teoretici. Dlouhodobé neřešení tohoto stavu může vést k výraznému ochromení funkcí státu, který nebude respektován nejen jako zákonodárce tedy ten, kdo pravidla chování, na kterých stojí demokratická společnost, stanovuje, ale ani jako strážce dodržování takových pravidel. V krajním případě může dojít k postupnému nahrazování zákonných pravidel chování jinými nástroji, které však začnou definitivně ohrožovat samou podstatu právního státu a jeho roli ve společnosti.

Zcela specifickým vlivem pro stav českého právního řádu je naše členství v EU, která je ve smyslu příslušných mezinárodních dohod tvůrcem práva na území členských států EU. Jsou jimi jednak nařízení, která jsou právně závazná v celé EU a jsou bez dalšího přímo aplikovatelná a stanovují pravidla chování platná pro všechny subjekty v EU, ale také směrnice, které jsou právním aktem stanovujícím cíl, který musejí všechny země EU splnit. Je však na jednotlivých zemích, jak formulují příslušné vnitrostátní zákony a jak těchto cílů dosáhnou. Z výše uvedeného je zřejmé, že do českého právního prostředí, které má svůj

složitý, ale přesto přirozený historický vývoj, jsou díky legislativní aktivitě EU uplatňovány nové právní instrumenty a s nimi také právní terminologie, která je nesourodá s našimi tradičními právními instrumenty a terminologií. Proto v mnohých případech dochází při transpozici směrnic EU k jejich rozdílnému zakotvení do vnitrostátních norem. V případě Nařízení dokonce v tuto chvíli nedokážeme odhadnout, jaký vliv bude mít přímé uplatňování práva EU na vývoj již tak nesrozumitelného, nepřehledného a vzájemně neprovozaného právního řádu v ČR.

Je zcela zjevné, že není možné utlumit legislativní iniciativu a tvorbu práva, ať již na národní úrovni nebo úrovni EU, byť by to bylo z mnoha pohledů žádoucí. Proto návrh zákona přichází se zavedením nového principu do normotvorby, a to zavedením povinnosti pro stát schvalovat a vyhlášovat přehledy povinností podnikatelů vyplývajících z příslušných právních předpisů a zároveň jejich ucelenou publikací v jednoduchém uživatelsky srozumitelném právním elektronickém systému pro podnikatele.. Pokud je zájmem státu stanovovat pravidla chování a vymáhat jejich dodržování donucovacími prostředky, pak stát musí nejen zcela jednoznačně tato pravidla stanovit, ale také ve srozumitelné podobě zveřejnit, aby každý, kdo se těmito pravidly má řídit, věděl, co je jeho povinností. Přestože by bylo přirozené, aby takový nástroj měl každý uživatel práva v ČR bez ohledu na jeho postavení v právních vztazích, návrh se v první fázi zaměřuje pouze na uživatelskou skupinu podnikatelů, pro které je rozsah regulací a z nich vyplývajících povinností bezpochyby největší ze všech uživatelů práva a nepřehledným právním prostředím jsou dotčeni nejvíce. Ostatně tato skutečnost vyplývá i z ankety na téma regulatorní zátěže, kterou na přelomu prosince 2016 a ledna 2017 vedla Hospodářská komora ČR v rámci své 15 tisícové členské základny. Získáno bylo 805 odpovědí od podnikatelů právnických i fyzických osob všech velikostí a zaměření. Jako nejhorší opatření v rámci celé ankety byla zvolena častá změna zákonů, nařízení a vyhlášek. Dělené 2. místo obsadilo jednak velké množství zákonů, nařízení a vyhlášek, jednak velký prostor pro libovůli státních orgánů. Tato tři opatření spadají pod problém netransparentnosti právního rámce, na který cílí právní elektronický systém pro podnikatele. Po úspěšném zavedení tohoto principu pro uživatelskou skupinu podnikatelů, je možné takový princip zavést i pro další uživatelské skupiny, které se v právních předpisech a z nich vyplývajících povinnostech neorientují.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv), stanoví, že Sbírka zákonů a mezinárodních smluv je úředním listem, ve kterém se vyhláší závazné znění právního předpisu, mezinárodní smlouvy nebo jiného aktu stanoveného tímto nebo jiným zákonem. Zároveň stanoví, že Sbírka zákonů a mezinárodních smluv se vede v elektronické podobě a v listinné podobě. Elektronická i listinná podoba Sbírky zákonů a mezinárodních smluv mají stejné právní účinky. Ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv se vyhláší ústavní zákony, zákony, zákonná opatření Senátu, nařízení vlád a prováděcí právní předpisy vydané ministerstvem, jiným ústředním správním úřadem nebo Českou národní bankou. Pro úplnost je však třeba doplnit, že některé právní předpisy jsou zveřejňovány jiným způsobem než vyhlášením ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. Typicky jde o obecní vyhlášky, které se zveřejňují vyvěšením na úřední desce příslušné obce.

Současně zákon zavádí do právního řádu zcela nový Elektronický systém Sbírky zákonů a mezinárodních smluv, který je informačním systémem veřejné správy. Prostřednictvím elektronického systému Sbírky zákonů a mezinárodních smluv se vede Sbírka zákonů a

mezinárodních smluv v elektronické podobě a také databáze informací o aktech a zpřístupňuje se veřejnosti způsobem umožňujícím dálkový přístup. Databáze informací o aktech obsahuje vydavatelem ověřené texty zejména

- a)** platných právních předpisů a aktů mezinárodního práva vyhlášených ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv anebo v předcházející obdobné sbírce, právních předpisů, které novelizovaly platné právní předpisy, a právních předpisů novelizovaných platnými právními předpisy,
- b)** právních předpisů, které pozbyly platnosti a byly vyhlášeny po 4. dubnu 1945 ve Sbírce zákonů nebo v předcházející obdobné sbírce, a právních předpisů, které byly těmito právními předpisy novelizovány nebo zrušeny,
- c)** jiných aktů vyhlášených po 4. dubnu 1945 ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv anebo v předcházející obdobné sbírce,
- d)** právních předpisů podle písmen a) a b) ve všech jejich časových verzích,
- e)** stejnopisů Sbírky zákonů nebo předcházející obdobné sbírky vydávané po 4. dubnu 1945 a Sbírky mezinárodních smluv.

Zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv současně zavádí nový elektronický systém tvorby právních předpisů, který je také informačním systémem veřejné správy. V tomto systému bude probíhat závazně tvorba právního předpisu včetně projednávání návrhu zákona v parlamentu až po jeho ověření před zveřejněním. Zveřejnění právního předpisu pak bude provedeno ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

Součástí zákona, který upravuje oblast tvorby právních předpisů a jejich zveřejnění ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, jsou také ustanovení, která zakotvují některá legislativní pravidla, která musí být povinně dodržena při tvorbě a schvalování právního předpisu. Za klíčovou část zpracovaného návrhu zákona je vedle vlastního paragrafovaného znění návrhu zákona považována důvodová zpráva. Pokud je předkládána vládou, musí povinně obsahovat alespoň

- a)** zhodnocení, zda návrh právního předpisu neobsahuje ustanovení, které by bylo svou povahou technickým předpisem podle právního předpisu upravujícího technické požadavky na výrobky, a informace o splnění oznamovací povinnosti podle tohoto právního předpisu,
- b)** informaci o konzultaci návrhu právního předpisu s Evropskou centrální bankou a výsledku konzultace, podléhá-li návrh právního předpisu takové konzultaci,
- c)** předpokládaný dopad návrhu právního předpisu, zejména
  1. dopad na práva a povinnosti fyzických a právnických osob,
  2. dopad na podnikatelské prostředí České republiky,
  3. zhodnocení, zda návrhem právního předpisu není zakládána veřejná podpora,
  4. sociální dopad, včetně dopadu na specifické skupiny obyvatel, především na osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny,
  5. dopad na rovnost mužů a žen, upravuje-li návrh právního předpisu postavení fyzických osob nebo se tohoto postavení dotýká,
  6. dopad na životní prostředí,
  7. dopad na ochranu práv dětí,
  8. dopad na bezpečnost nebo obranu státu a
  9. dopad ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů,
- d)** zhodnocení korupčních rizik návrhu právního předpisu,
- e)** odůvodnění případné navrhované odchylky v postupu projednání návrhu právního předpisu.

Z výše uvedeného vyplývá, že pouze důvodová zpráva, která není právně závazná, pojednává o dopadech právního předpisu na práva a povinnosti fyzických a právnických osob a také dopad na podnikatelské prostředí České republiky. Žádné ustanovení zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a ani jiný právní předpis tak nestanoví podrobnější pravidla, jejichž smyslem by bylo docílit většího uživatelského komfortu pro uživatele práva spočívající například ve zveřejňování přehledu práv a povinností, které z příslušného právního předpisu vyplývají pro uživatele práva. V současné době sice existují právně nezávazné výklady právních předpisů, které jsou publikovány právními poradci, poradenskými společnostmi nebo profesními sdruženími, ve kterých je možné získat informace o právním předpisu, možném výkladu tohoto právního předpisu a z něho vyplývajících souboru povinností, které musí adresát práva plnit, ale právě jejich právní nezávaznost pro uživatele práva je jejich zásadním nedostatkem.

Zavedení institutu povinného vyhlášení přehledu povinností podnikatelů v samostatných přílohách právního předpisu a následné zveřejnění přehledu povinností podnikatelů v jednotném informačním systému je zásadní kvalitativní změnou zaváděnou do právního řádu. Toto doplnění právního řádu o povinnost státu zveřejňovat v samostatných přílohách právního předpisu přehled povinností podnikatelů je důležitým opatřením ve snaze omezit další nesystémový a nadměrný nárůst právních předpisů v právním řádu a také omezit nárůst neodůvodněných zásahů státu do soukromoprávních vztahů stanovováním dalších regulací.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Navrhovaná právní úprava bude mít přímý dopad na

- fyzické i právnické osoby, které jsou podnikateli vykonávajícími podnikatelskou činnost podle právního řádu ČR,
- ústřední správní orgány státní správy, které podle kompetenčního zákona odpovídají za příslušnou oblast i z hlediska tvorby právních předpisů,
- orgány územních samosprávních celků, které vydávají prováděcí právní předpisy,
- vládu ČR, která vydává nařízení vlády,
- Parlament ČR, který schvaluje právní předpisy,
- Hospodářskou komoru ČR, která bude spravovat právní elektronický systém pro podnikatele; Hospodářská komora ČR se může také podílet na legislativní přípravě příslušných příloh právních předpisů.

1.5 Zhodnocení rizika

V případě, že nebude přijat návrh nové právní úpravy, budou i nadále přenášeny veškeré náklady (finanční, personální, organizační, technické) za nepřehlednost, nesrozumitelnost, nekonzistentnost právního řádu ČR na uživatele práva – podnikatele. Právní řád v tomto stavu přináší i nemalé náklady (finanční, personální, organizační, technické) správním a kontrolním orgánům státu a také neúměrně zatěžuje celou soudní soustavu. Prodlužování tohoto stavu, kdy právní řád v zásadě nekontrolovaně narůstá a do tohoto stavu navíc začíná zasahovat legislativa EU, může prohloubit tendence k nedodržování práva a zároveň k nárůstu státních zaměstnanců, kteří budou povoláváni k vymáhání práva, avšak bez jasného právního rámce, co má být předmětem jejich činnosti. Prostý nárůst zaměstnanců bez reformy právního řádu nebude a nemůže být efektivní. V krizové variantě dokonce může tento neuspokojivý stav vést až k trvalé erozi hodnot a principů fungování právního státu.

2. Návrh variant řešení

Způsob řešení nastíněných problémů byl podroben analýze a následujícímu hodnocení, přičemž byly zvažovány tyto varianty řešení:

VARIANTA 1 – „nulová“

Tato varianta znamená ponechání stávajícího stavu, kdy při existujících zavedených způsobech tvorby a aplikace právních předpisů v praxi neexistuje žádný kontrolní či dokonce brzdicí mechanismus pro nadměrné a neodůvodněné narůstání povinností vyplývajících z přijatých právních předpisů. Zároveň neexistuje žádný efektivní systém, který by dokázal porovnávat povinnosti vyplývající z různých právních předpisů, které se však vztahují k regulaci stejných právních vztahů. To vede mimo jiné k vytváření duplicitních nebo nejednoznačných pravidel, které mohou být buď adresátem práva, nebo státem vykládány různým způsobem, a proto v mnohých případech dochází k nenaplnění původního záměru právního předpisu.

VARIANTA 2

Tato varianta předpokládá přijetí zákona, který zakotví do právního řádu nový postup pro legislativní tvorbu a pro aplikaci práva, protože bude vytvářet tlak na odpovědné ústřední orgány státní správy a další navrhovatele právních předpisů, aby v právních předpisech byly stanoveny jen takové povinnosti, o kterých nebude existovat pochybnost, zda povinnostmi podle zákona jsou. To zefektivní také tlak na jejich dodržování a také následné vymáhání. Přehlednost a transparentnost právního řádu je klíčovým opatřením pro eliminaci přílišné diskrece ve správních, kontrolních a přestupkových řízeních, kde je riziko korupce nadměrně zvýšené.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

3.1.1 Náklady

Náklady související s přijetím návrhu zákona můžeme rozčlenit na dva klíčové směry. Jedním jsou náklady na straně státu a územních samosprávných celků a druhým směrem jsou náklady na straně Hospodářské komory ČR na vývoj, testování a provoz informačního systému – právního informačního systému pro podnikatele, která však jejich náhradu na veřejných rozpočtech nepožaduje. Na straně státu můžeme náklady rozčlenit na náklady krátkodobé a náklady dlouhodobé. Za krátkodobé můžeme považovat náklady do konce roku 2022, kdy by mělo dojít k identifikaci povinností podnikatelů v existujících právních předpisech, které jsou publikovány ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. Při odhadu nákladů se vycházelo z odborného odhadu nákladů na práci jednoho právního specialisty. U dlouhodobých nákladů se počítá s tím, že po zavedení systému se vytváření přehledu právních povinností stane rutinní záležitostí při tvorbě právního předpisu a nebude tak nutné již žádné mimořádné prostředky vynakládat.

Kvalifikovaný odhad nákladů:

	Odhad počtu ústředních orgánů st. správy a dalších úřadů	Počet zaměstnanců	Náklad na jednoho zaměstnance/rok	Náklad celkem/rok
2018	40	2	1.200.000,-Kč	96.000.000,-Kč
2019	40	2	1.200.000,-Kč	96.000.000,-Kč
2020	40	2	1.200.000,-Kč	96.000.000,-Kč
2021	40	2	1.200.000,-Kč	96.000.000,-Kč
2022	40	2	1.200.000,-Kč	96.000.000,-Kč
Celkem				480.000.000,-Kč

V případě, že Hospodářská komora ČR v rámci svého oprávnění vypracuje a předá vládě k projednání návrhy příslušných samostatných příloh právních předpisů, obsahující přehled povinností podnikatelů, bude odpovídající část výše uvedených výdajů státního rozpočtu alternativně vyplacena jako úhrada účelně vynaložených nákladů Hospodářské komoře ČR.

Vedle výdajů ústředních orgánů státní správy vyvolá přijetí návrhu zákona výdaje na straně územních samospráv. Až do roku 2023, než se vytváření přehledu právních povinností stane rutinní záležitostí při tvorbě právních předpisů, jimiž územní samospráva provádí předpisy vyšší právní síly, se budou muset příslušní pracovníci věnovat formalizaci vybraných prováděcích ustanovení a doplnit příslušné informace k přehledu zákonných povinností podnikatelů, vypracovanému příslušnými legislativně právními útvary ústředních správních orgánů. Podle kvalifikovaného odhadu Hospodářské komory ČR bude na tuto činnost v prvních letech (až do roku 2023 včetně) vynakládáno 564.390.000,- Kč. Při odhadu rozpočtových výdajů se vycházelo z odborného odhadu nákladů na 10 % pracovní kapacity jednoho odborného zaměstnance v každém úřadu územního samosprávného celku (při celkovém počtu 6.271 ÚSC).

V případě, že Hospodářská komora ČR v rámci svého oprávnění vypracuje a předá orgánu územního samosprávného celku k projednání návrh příslušné samostatné přílohy prováděcího právního předpisů, obsahující doplnění příslušných informací k přehledu povinností podnikatelů, bude odpovídající část výše uvedených výdajů na formalizaci vybraných prováděcích ustanovení vyplacena jako úhrada účelně vynaložených nákladů Hospodářské komoře ČR na vrub státního rozpočtu namísto z rozpočtu daného orgánu územního samosprávného celku.

3.1.2 Přínosy

Vedle obecných přínosů, které přinese zavedení právního elektronického systému pro podnikatele do normotvorby a aplikace práva, je možné počítat s úsporou nákladů na práci právních specialistů ve správních úřadech a kontrolních orgánech, kteří získají ucelený přehled o povinnostech, jejichž plnění mají kontrolovat, resp. vymáhat. Tím bude moci dojít k redislukaci části personálních zdrojů do jiných potřebných oblastí výkonu veřejné správy. Očekávaná úspora personálních nákladů u orgánů veřejné moci při existenci právního elektronického systému pro podnikatele, kterou bude možné případně jinak využít v rámci rozpočtů veřejné správy, představuje:

Odhad počtu orgánů veřejné moci	Počet ušetřených/redislokovaných zaměstnanců	náklad na jednoho zaměstnance/rok	Náklad celkem/rok
7000	0,2	900.000,- Kč	1.260.000.000,- Kč

V souvislosti se zpřehledněním právního řádu nepochybně dojde k úspoře nákladů na straně podnikatelů, kteří dnes musí vynakládat nemalé prostředky na zpracování právních analýz a právního poradenství pro aplikaci právních předpisů a při zastupování před správními orgány a soudy ve sporech o výklad jednotlivých právních předpisů.

	Počet podnikatelů	Průměrný náklad na právní službu/rok	Náklad celkem/rok
Mikro podnik	650.000	20.000,-Kč	13.000.000.000,- Kč
Malý podnik	250.000	100.000,-Kč	25.000.000.000,- Kč
Střední podnik	10.000	500.000,-Kč	5.000.000.000,- Kč
Velký podnik	100	2.500.000,-Kč	250.000.000,- Kč
Celkem			43.250.000.000,- Kč

4. Implementace doporučené varianty a vynuucování

Za implementaci navrhované právní úpravy bude odpovědná vláda České republiky, ústřední orgány státní správy, Parlament ČR a orgány územních samosprávních celků, tedy ty subjekty, které jsou oprávněné schvalovat právní předpisy na území ČR. Hospodářská komora ČR bude odpovědná za správu právního elektronického systému pro podnikatele. Hospodářská komora ČR, zároveň včas zajistí vývoj, otestování a rutinní provoz tohoto informačního systému, aby jeho uživatelé - podnikatelé mohli bezproblémově systém ve stanovených termínech využívat.

5. Přezkum účinnosti regulace

Vzhledem k tomu, že je nezbytné po určité době provést přezkum, do jaké míry a zda vůbec splnila navrhovaná právní úprava sledované cíle, vláda České republiky ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR bude průběžně sledovat dopady právní úpravy a následně pak provede vyhodnocení zjištěných skutečností. Jako dostačující pro toto vyhodnocení lze považovat období šesti let od nabytí účinnosti novely zákona o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. Pokud by se zjistilo, že navrhovaná právní úprava nespĺnila účel, který byl sledován, bude navržena příslušná změna právního předpisu.

6. Konzultace a zdroje dat

Při přípravě navrhované právní úpravy byly využity poznatky z aplikační praxe, zejména pak ze zkušeností podnikatelů, podnikatelských sdružení a svazů, advokátů, daňových poradců, poradenských společností, zástupců úřadů územních samosprávních celků, ústředních

správních úřadů, LRV a soudů. Zjištěné poznatky byly postupně shromažďovány, diskutovány a následně zpracovány do podoby předkládaného právního předpisu.

7. Kontakt na zpracovatele RIA

Mgr. Zdeněk Zajíček, předseda Sekce pro podporu podnikání a digitální agendu HK ČR

V Praze, dne 5. dubna 2017

Ing. Zbyněk Stanjura v. r.

Ing. Andrej Babiš v. r.

Ing. Martin Plíšek v. r.

Mgr. Petr Gazdík v. r.

MVDr. Pavel Bělobrádek, Ph.D.,MPA v. r.

Mgr. Roman Sklenák v. r.

Ing. Pavel Kováčik v. r.